

LABORE ET ZELO

ТЕОРІЯ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Обсяг: 4 кредити ЄКТС

Семестр: 1, Курс: I

Дні, Час, Місце: згідно розкладу

Інформація про викладача

Ім'я	Новгородська Юлія Григорівна
Контакти	Е-mail: NovgorodskaYG04@gmail.com , тел.: (097) 800 76 10
Робоче місце	Кафедра педагогіки, початкової освіти та освітнього менеджменту ауд. 233 навчально корпусу № 2
Години консультацій	Понеділок: 13:30 – 14:50

Опис курсу

Зміст навчальної дисципліни «Теорія початкової освіти» розроблено таким чином, щоб надати здобувачам вищої освіти необхідні знання, обов'язкові для того, щоб педагогічно доцільно організовувати освітній процес у закладі початкової освіти. Вивчення навчальної дисципліни дає змогу студентам оволодіти здатністю вирішувати стандартні та проблемні професійні завдання, що виникають в освітній практиці початкової школи на основі сформованих знань про теоретичні засади побудови змісту і процесу навчання молодших школярів; готовністю обґрунтовано обирати форми, методи і засоби навчання, адекватні дидактичній ситуації; здатністю до організації навчальної діяльності у початковій школі у відповідності до вимог НУШ.

Перелік дисциплін, які будуть вивчатися після: «Теорія і методика навчання технологічної освітньої галузі в початковій школі», «Теорія і методика організації театральної діяльності в початковій школі», «Основи природознавства з методикою навчання природничої освітньої галузі в початковій школі», «Теорія і методика навчання громадянської та історичної освітньої галузі в початковій школі», «Теорія і методика навчання фізкультурної освітньої галузі в початковій школі», «Теорія і методика навчання інформатичної освітньої галузі в початковій школі», «Теорія і методика навчання мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі», «Теорія і методика навчання мистецької освітньої галузі в початковій школі», «Теорія і методика навчання соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі в початковій школі», «Основи математики з методикою навчання математичної освітньої галузі в початковій школі», «Методика навчання інтегрованого курсу «ЯДС» в початковій школі».

Вивчення навчальної дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОПП «Початкова освіта» сприяє досягненню здобувачами таких **програмних результатів навчання**:

ПР-01. Організовувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні,

наукові та етичні аспекти.

ПР-02. Управляти складною професійною діяльністю та проектами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах.

ПР-03. Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.

ПР-04. Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах, застосовувати в освітньому процесі прийоми збагачення усного й писемного мовлення молодших школярів.

ПР-05. Організовувати освітній процес із використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів, розвивати в учнів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів.

ПР-06. Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.

ПР-09. Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

ПР-10. Використовувати в освітній практиці різні прийоми формуального, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.

ПР-13. Організовувати освітній простір з дотриманням принципів універсального дизайну, безпечно, проектувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу.

Мета курсу: розкрити теоретико-практичні основи дидактики як науки про організацію освітнього процесу з учнями молодшого шкільного віку; сформувати у студентів відповідні професійні уміння та навички щодо організації пізнавальної та творчої діяльності учнів молодшого шкільного віку в різних типах закладів загальної середньої освіти, навчити використовувати їх у своїй майбутній професійній діяльності.

Вивчення дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОПП «Початкова освіта» сприяє набуттю здобувачами **компетентностей**:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК-4. Здатність працювати в команді.

ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.

СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організовувати їхню пізнавальну діяльність.

СК-5. Здатність до проєктування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.

СК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.

Форми і методи навчання

Навчальна дисципліна буде проводитись у формі лекцій (20/6* год.) та практичних занять (20/6* год.), організації самостійної роботи студентів в бібліотеках та комп'ютерних мережах (80/108* год.). Викладач використовуватиме *методи організації та стимулювання пізнавальної діяльності студентів*: проблемно-пошукові, створення ситуації інтересу, пізнавальні ігри, розв'язання педагогічних ситуацій, навчальні дискусії, метод «мозкової атаки», дебати; методи контролю та самоконтролю: бліц-опитування, термінологічний диктант, тести; форми контролю: фронтальний та індивідуальний. Матеріали, які потрібні для викладання курсу: посібники, комп'ютер, презентації, дидактичні матеріали, обладнання аудиторії № 121.

* – денна/заочна форми навчання

Організація навчання

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1.	Дидактика як теорія освіти та навчання.	2	-
2.	Теоретико-методологічні основи процесу навчання	2	2
3.	Зміст початкової освіти в контексті ідей нової української школи	2	-
4.	Реалізація компетентнісного підходу у змісті початкової освіти	2	2
5.	Розвиток теорії методів та засобів навчання в педагогічній науці та практиці	2	2
6.	Організаційні форми навчання та їх розвиток у дидактиці	4	-
7.	Діагностика навчальних досягнень молодших школярів	4	-
	Всього	20	6

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1.	Проблеми дидактики початкової школи в Україні	2	-
2.	Процес навчання та особливості його організації в початковій школі	2	-
3.	Реалізація змісту початкової освіти в умовах сьогодення	2	2
4.	Компетентнісний підхід як чинник модернізації змісту і методики початкової освіти	2	-
5.	Диференціація як необхідна умова особистісно орієнтованого навчання	2	-
6.	Розвиток теорії методів та засобів навчання у педагогічній науці та практиці	2	-
7.	Форми організації освітнього процесу у сучасній початковій школі	4	2
8.	Діагностика навчальних досягнень учнів молодших класів	2	2
9.	Шкільна неуспішність як психолого-педагогічний феномен	2	-
	Всього	20	6

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
РОЗДІЛ І. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ДИДАКТИКИ ЯК НАУКИ			
1.	Дидактика як теорія освіти та навчання.	10	14
2.	Теоретико-методологічні основи процесу навчання	10	14
3.	Закони, закономірності, принципи та правила навчання	10	12
4.	Зміст початкової освіти в контексті ідей нової української школи	10	14
5.	Реалізація компетентнісного підходу у змісті початкової освіти	10	14
РОЗДІЛ ІІ. ТЕХНОЛОГІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ			
1.	Розвиток теорії методів та засобів навчання в педагогічній науці та практиці	10	14

2.	Організаційні форми навчання та їх розвиток у дидактиці	10	14
3.	Діагностика навчальних досягнень молодших школярів	10	12
	Всього	80	108

Оцінка

Критерії поточного оцінювання:

Відмінно – студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до наукового аналізу та прогнозування; уміє самостійно розв’язувати проблеми й практичні завдання; самостійно знаходить і використовує інформацію, виявляючи власне ставлення до неї; логічно й творчо використовує навчальний матеріал.

Добре – студент володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя розвитку процесів і явищ; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела інформації; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності та творчо вирішує практичні завдання; відрізняє упереджену інформацію від об’єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну.

Задовільно – знання студента є достатньо повними, він вільно застосовує матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює події з точки зору смислового взаємозв’язку, уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв’язки і залежності між явищами, фактами, робити висновки. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями. Студент здатен на рецензію відповіді іншого студента; здатен вирішувати практичні завдання самостійно, але за зразком.

Незадовільно – студент виявляє недостатні знання й розуміння основних положень навчального матеріалу з навчальної дисципліни, поверхово аналізує події, процеси, явища; не робить самостійно узагальнень і висновків; відповідь містить часткові помилки, недостатньо осмислена; застосовує знання під час розв’язування завдань за зразком з допомогою.

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових:

Бали	Результат навчання, що оцінюється
20	Виконання практичних завдань до кожного заняття. 16-20 б.: студент правильно розв’язав практичне завдання (задачу), вміє пояснити методику розв’язання та зміст застосовуваного понятійного апарату і формул. вміє аргументувати свої думки. 12-15 б.: студент показує знання методики розв’язання практичного завдання (задачі) та змісту застосовуваного понятійного апарату і формул. проте допущені окремі незначні помилки у розв’язанні. 6-11 б.: студент показує знання методики розв’язання практичного завдання (задачі) та змісту застосовуваного понятійного апарату і формул. проте допущені помилки у розв’язанні не дають можливості зробити правильні висновки.

	1-5 б.: студент частково розв'язав практичне завдання (задачу), але не спромігся аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату та методики розв'язання задачі. 0 балів – студент неправильно розв'язав практичне завдання (задачу), показав незадовільне знання понятійного апарату, або взагалі нічого не відповів.
6	Розробка опорного конспекту інтегрованого уроку (або фрагменту уроку). Критерії оцінювання: - актуальність обраної теми уроку; - доцільність поєднання навчальних предметів; - змістовність плану-конспекту інтегрованого уроку; - використані методи та засоби навчання; - відповідність віковій категорії школярів. Якщо конспект виконаний з урахуванням усіх вимог, студент отримує 5 балів. Недотримання однієї з вимог передбачає зниження оцінки на 1 бал.
20	Розв'язання педагогічних ситуацій Оцінка «відмінно» – 15-20 балів – виставляється, якщо студент обґрунтовано, послідовно й логічно аналізує ситуацію з використанням наукової термінології та на основі досвіду, набутого у ході соціально-педагогічної практики, демонструє власне бачення ситуації; виявляє уміння будувати чіткий алгоритм дій, спрямованих на професійне і компетентне вирішення даної проблеми. . Оцінка «добре» – 10-15 балів – ставиться у випадку, коли студент послідовно й логічно аналізує ситуацію за стандартною схемою, володіє науковою термінологією, при розв'язанні практичного завдання допущені лише незначні помилки, які усуваються самим студентом після зауваження екзаменатора. Оцінка «задовільно» – 6-10 балів – виставляється, коли у ході розв'язання соціально-педагогічної задачі допущені помилки і порушена логіка аналізу та етапи здійснення соціально-педагогічної технології, необхідної для розв'язання конкретної проблеми, що вплинуло на результат і правильність висновків. Але при цьому наявне часткове володіння теоретичним матеріалом з питань, наведених у ситуації. Оцінка «незадовільно» – 0-6 балів – вказує на те, що студент не оволодів базовим теоретичним матеріалом та практичними навичками професійної діяльності.
4	Ессе (критерії оцінювання): логічність, повнота і послідовність викладу (теза, аргументи, приклади, оцінювальні судження), структура (вступ, основна частина, висновок), обсяг (120-200 слів), наявність позиції автора (оцінювальне судження). Ессе, презентовано з урахуванням усіх вимог оцінюється в 2 б., ураховано більшу частину вимог – 1б.
10	ІНДЗ (презентація) (захищена в аудиторії або надіслана через Інтернет).

	Оцінюється: знання й розуміння теоретичного матеріалу - 3б (відповідність темі, володіння науковою термінологією, доступність), візуальне представлення – 3б . (відповідність вимогам, щодо оформлення; яскравість, зрозумілість), захист роботи (чіткість, логіка викладу, представлення; володіння навичками ораторського мистецтва; наявність самостійних висновків) – 4б .
10	Колоквіум або тест (письмовий або усний на 10 запитань). За кожен правильну відповідь – 1б .
30	Екзамен (письмовий або усний) 23-30 балів – виставляється, якщо студент точно і повно розкриває зміст питань білета. Чітко і логічно відповідає на поставлені екзаменаторами запитання, вільно володіє науковою термінологією, наводить приклади з власної практики, демонструє бачення практичного застосування вивченого матеріалу під час роботи з молодшими школярами. Творчо вирішує практичні завдання. Вільно володіє нормативною, сучасною мовою. 19-22 балів – ставиться у випадку, коли під час відповіді студент допускає деякі неточності чи залишилась нерозкритою частина білета (до 15%) за умови, що принципові моменти було розкрито правильно. Незначні помилки усуваються самим студентом, коли на помилки вказує екзаменатор. Студент наводить приклади з власної практики, частково демонструє бачення практичного застосування вивченого матеріалу під час роботи з молодшими школярами. Вірно вирішує практичне завдання. Вільно володіє нормативною, сучасною мовою. 12-18 балів – достатньо володіє понятійним апаратом навчальної дисципліни. Уміння й навички студента дозволяють викласти матеріал досить логічно й послідовно, практичне завдання вирішує за зразком, узагальнення робить з допомогою викладача. Під час відповіді допускає серйозні помилки. Мовою володіє, але робить незначні помилки. 6-11 балів – виставляється, якщо відповідь нечітка з порушеною логікою викладу матеріалу й містить суттєві неточності. 30-50% змісту білета залишається нерозкритими. Відповідь репродуктивна, без узагальнень, не аргументована прикладами. На додаткові запитання екзаменатора відповідає в межах 45-50%. Мовою володіє, але робить багато незначних помилок. 0-5 балів – виставляється, якщо відповідь студента фрагментарна. Студент не засвоїв матеріал у межах програми навчальної дисципліни (менше 50%), не дає конкретної відповіді на питання білету, не наводить прикладів. На додаткові та навідні запитання екзаменатора майже завжди не знає правильної відповіді. Мова зі значними помилками.
100	Разом

Політика курсу

Безпека – понад усе.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час очного навчання ви під керівництвом викладача повинні перейти до споруд цивільного захисту і перебувати в них до скасування сигналу.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час дистанційного навчання за вашим

місцем перебування, ви маєте повідомити про це викладача та перейти до безпечного місця.

Відвідування та участь. Відвідування лекційних, практичних заняттях з курсу є обов'язковими (за виключенням студентів індивідуальної форми навчання). Для студентів індивідуальної форми навчання необхідно на початку семестру узгодити з викладачем графік індивідуальної роботи та консультацій. Ефективність відвідування занять студентами позначається в журналі.

Якщо ви не були присутні на занятті через сигнал «Повітряна тривога», узгодьте з викладачем дистанційну форму виконання завдання.

Дедлайн. Терміни виконання всіх видів робіт доводяться до студентів на початку семестру. Конспекти, завдання, презентації, дидактичні матеріали перевіряються на поточному занятті. Якщо студент пропустив заняття з поважної причини, то дозволяється здати роботу до останнього заняття за розкладом.

Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувачки кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви завідувачка кафедри протягом тижня створює комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи студента повідомить його про своє рішення.

Перескладання письмової підсумкової роботи або усної відповіді студента відбувається відповідно до графіку та умов ліквідації академзаборгованості.

Академічна доброчесність та плагіат.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності вважається: *академічний плагіат* – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства; *самоплагіат* – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів, як нових наукових результатів; *фабрикація* – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях; *фальсифікація* – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень; *спісування* – використання письмових робіт із зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання; *обман* – надання неправдивих даних; *використання гаджетів і девайсів*, коли це не дозволено.

Дотримання правил академічної доброчесності є обов'язковим для всіх здобувачів освіти.

Мобільні пристрої як на лекційних, так і на практичних заняттях використовуються з навчальною метою. Мобільні пристрої можуть бути застосовані як засоби і джерело навчання, особливо у випадках коли студент створив презентацію або електронні портфоліо конспектів підготовки до практичних занять та конспекту тем для самостійного опрацювання; якщо потрібно виконати тест або завдання. Для виконання завдань навчальної дисципліни студентові потрібно зареєструватися у Telegram, Zoom.

Поведінка в аудиторії. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і дотримуватися Правил внутрішнього трудового розпорядку (http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/pravula_rozporiadky.pdf) університету, а також принципів і правил поведінки, визначених у Етичному кодексі Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя (http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/etychkodex.pdf).

Вітається активність здобувачів із планування освітнього процесу та участь у формальній та неформальній освіті. Деякі теми можуть бути зараховані за результатами проходження дистанційних курсів і представленні сертифікату викладачу.

Література:

Основна:

1. Білоусова Н. В. Інноваційний педагогічний інструментарій: навч.-метод. посіб. Ніжин : НДУ ім. Миколи Гоголя, 2019. 295 с.
2. Державний стандарт початкової освіти : затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87. *Учитель початкової школи*. 2018. № 4 (вкладка).
3. Зайченко І. В. Педагогіка : навч. посібник для студ. вищих пед. навч. закладів. Чернівці: Деснянська правда, 2003. 528 с.
4. Зайченко І. В. Педагогічна концепція С. Ф. Русової : навчальний посібник для студ. пед. вузів. 2-е вид., доп. і перероб. Чернівці : Чернігівський державний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка, 2000. 234 с.
5. Кірик М. Нова українська школа: організація діяльності учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти : [навч.-метод. посіб.] / М. Кірик, Л. Данилова. Львів : Світ, 2019. 136 с. URL: http://svit.gov.ua/download/Kiryk_Danylova_NUSH.pdf (дата звернення: 24.07.22)
6. Ключові компетентності НУШ для життя. *Вихователь-методист дошк. закл. : щоміс. спеціаліз. журн.* 2018. № 9. С. 17-19.
7. Концепція початкової освіти. URL: https://www.rainok.com.ua/resources/files/Konceptiya_pochatkovoi_osvitu_PROEKT.pdf (дата звернення: 24.07.22)
8. Максименко В. П. Дидактика: курс лекцій: навч. посіб. Хмельницький: ХмЦНП, 2013. 222 с.
9. Максимюк С.П. Педагогіка: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Кондор, 2005. 667с.
10. Малафійк І.В. Дидактика: навч. посібник для студентів вузів. К.: Кондор, 2005. 398 с.
11. Малафійк І.В. Дидактика новітньої школи : навчальний посібник. К. : СЛОВО, 2015. 632 с.
12. Методичні рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів другого класу : затверджено наказом... від 27. 08. 2019 р. № 1154. *Учитель початкової школи : Науково-методичний журнал*. 2019. №9.
13. Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів третіх і четвертих класів Нової української школи. Затверджено наказ Міністерства освіти і науки України від 16.09.2020 № 1146 URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/76726/ (дата звернення: 24.07.22)
14. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: навчальний посібник. К., 2007. 656 с.
15. Настільна книга педагога. Актуальні прийоми та методи навчання. Практичні поради. Нормативні документи : посібник для тих, хто хоче бути вчителем-майстром / упоряд. В. М. Андреева, В. В. Григораш. Х. : Основа ; Тріада +, 2007. 352 с.
16. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / za zag. red. H. M. Bibik. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/Новини/2018/12/12/11-20-11-2018rekviz.pdf> (дата звернення: 24.07.22)
17. Новгородська Ю.Г. Дидактика початкової школи: історичний аспект [Електронне видання] : посібник для студентів напряму підготовки 6.010102 «Початкова освіта». Ніжин: НДУ ім. М.Гоголя, 2016. 122 с.
18. Новгородська Ю.Г. Розвиток початкової освіти у вітчизняній педагогічній теорії та практиці» [Електронне видання] : навч. посіб. для студентів напряму спеціальності 013 Початкова освіта. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2021. 133 с.

19. Опис ключових змін в оновлених програмах початкової школи. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/pochatkova/opys-klyuchovyh-zmi.pdf> (дата звернення: 24.07.22)
20. Пальчевський С. С. Педагогіка: Загальні засади педагогіки. З історії педагогіки. Теорія освіти і навчання (дидактика). Теорія виховання. Школознавство : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К. : Каравела, 2007. 576 с.
21. Підласий І.П. Педагогіка початкової школи: [навч. посібник]. М.: ВЛАРОС, 2001. 234 с.
22. Плющ Ю.О. Кейс-технологія в початковій школі. Порадник для вчителя. Х. : Вид. група «Основа», 2019. 127 с.
23. Рацул А.Б. Педагогіка: інформативний виклад : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К. : СЛОВО, 2016. 344 с.
24. Савченко О. Я. Дидактика початкової школи : підручник для студ. пед. фак-тів: Рек. М-вом освіти і науки України. К. : Генеза, 2002. 368 с.
25. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2019/11/1-2-dodatki.pdf> (дата звернення: 24.07.22)
26. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 3- 4 клас. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2020/11/20/Savchenko.pdf> (дата звернення: 24.07.22)
27. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р. Б. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2020/11/20/Shiyana.pdf> (дата звернення: 24.07.22)
28. 9 освітніх галузей у початковій школі НУШ. URL: <https://www.pedrada.com.ua/article/2109-shcho-viznachayut-osvitni-galuzi-v-pochatkovy-osvt>. (дата звернення: 24.07.22)
29. Фіцула М. М. Педагогіка : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. 2-е вид., випр., доп. К. : Академвидав, 2007. 560 с.
30. Щодо контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів : [лист...] від 28.01.2014. № 1/9-74. *Інформаційний збірник та коментарі Міністерства освіти і науки України : єдине офіц. вид. М-ва освіти і науки України*. 2014. № 10/12. С. 14-66.
31. Ягупов В.В. Педагогіка: Навчальний посібник. К.: Либідь, 2002. 435 с.
32. Якісний урок у початковій школі: методичні рекомендації молодому вчителю / С.А. Мельник, О.М. Гезей; за заг. ред. Покроєвої Л. Д. Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2016. 80 с.

Додаткова:

1. Булахова Л. Десять ключових компетентностей – основа формування успішного громадянина. *Початкова шк. : наук.-метод. журн.* 2019. № 8. С. 10-13.
2. Додаток до листа Міністерства освіти і науки України від 28 січня 2014 року № 1/9-74 «Інструктивно-методичні матеріали щодо контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів» [Електронний ресурс] / Сайт МОН України. – Режим доступу : mon.gov.ua/content/Нормативно-правова%20база/1-9-74.pdf.
3. Додаток до наказу МОН України від 19 серпня 2016 року № 1009 «Орієнтовні вимоги до контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи» [Електронний ресурс] / Сайт МОН України. – Режим доступу : old.mon.gov.ua/img/zstored/files/1-2-08-i.pdf. (дата звернення: 24.07.22)
3. Вілмут Дж. Використання портфоліо для навчання та оцінювання : навч. посібн. / за ред. І. Є.Булах, М. Р. Мруги. К. : Майстер-клас, 2007. 48 с.

4. Вілмут Дж. Оцінювання для навчання : навч. посіб. / за ред. І. Є.Булах, М. Р. Мруги. К. : Майстер-клас, 2007. 170 с.
5. Гронлунд Норман Е. Оцінювання студентської успішності : практичний посібник. К., 2005. 312 с.
6. Дементієвська Н. Формуюче оцінювання в курсі допрофільної підготовки за програмою Intel "Шлях до успіху". *Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах.* – 2012. № 2. С. 60-69.
7. Канівець Т. М. Основи педагогічного оцінювання : навчально-методичний посібник. Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2012. 102 с.
8. Ключові компетентності НУШ для життя. *Вихователь- методист дошк. закл. : щоміс. спеціаліз. журн.* 2018. № 9. С. 17-19.
9. Локшина О. І. Зміст шкільної освіти в країнах Європейського Союзу : теорія і практика (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.) : монографія. К. : Богданова А.М. , 2009. 404 с.
10. Морзе Н. В. Формувальне оцінювання : від теорії до практики / Морзе Н. В., Барна О. В., Вембер В. П. *Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах.* 2013. № 6. С. 45-57.
11. Основи педагогічного оцінювання. Частина І. Теорія. Навчально-методичні та інформаційно-довідкові матеріали для педагогічних працівників / [Агрусті Г., Артемчук Л. М., Булах І. Є., Вілмут Д., Лукіна Т. О., Мруга М. Р.]. К. : Майстер-клас, 2005. 94 с.
12. Основи педагогічного оцінювання. Частина ІІ. Практика. Навчально-методичні та інформаційно-довідкові матеріали для педагогічних працівників / упорядники : Артемчук Л. М., Булах І. Є., Мруга М. Р. К. : Майстер-клас, 2005. 54 с.
13. Перехейда О. М. Портфоліо як сучасна технологія оцінювання досягнень. *Управління школою : наук.-метод. журн.* 2020. № 7/9(631-633). С. 55-65.
14. Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів першого класу у Новій українській школі: наказ М-ва освіти і науки України від 20.08.2018 р.
15. № 924 // МОН України. Київ, 2018. URL: <https://mo.gov.ua/storage/app/media/zagal№a%20sered№ya/924.pdf> (дата звернення: 24.07.22)
16. Сахно О. Формувальне оцінювання: вибудовуємо індивідуальну освітню траєкторію кожного дня: тренінг для вчителів початкових класів. *Учитель початкової школи : Науково-методичний журнал.* 2019. № 9. С. 28-32.
17. Сидоренко В.В. Концептуальні засади Нової української школи: ключові компетентності, ціннісні орієнтири, освітні результати. *Методист.* 2018. №5. 21 с.
18. Ситник О. І. Оцінна діяльність учителів за умов Нової української школи. *Управління школою : наук.-метод. журн.* 2019. № 19/21. С. 13-16.
19. Фідкевич О. Формувальне оцінювання як інструмент підвищення якості навчання / Олена Фідкевич, Наталія Бакуліна. *Початкова шк. : наук.-метод. журн.* 2020. № 1(607). С. 12-14.
20. Формувальне оцінювання в освітньому процесі початкової школи : навчально-методичний посібник. Видання 2-е, перероблене та доповнене / автори-укладачі : Н. Б. Ларіонова, Н. М. Стрельцова. Харків : Друкарня Мадрид, 2020. 83 с. URL: [file:///D:/Doc/Downloads/190%20\(1\).pdf](file:///D:/Doc/Downloads/190%20(1).pdf)
21. Що таке формувальне оцінювання, чому воно потрібне учням і які основні виклики <https://nus.org.ua/view/shho-take-formuvalne-otsinyuvannya-chomu-vono-potribne-uchnyam-i-yaki-osnovni-vyklyky/> (дата звернення: 24.07.22)
22. Як оцінювати без оцінок: покрокова інструкція сучасного вчителя. URL: <https://osvitoria.media/experience/yak-otsinyuvaty-bez-otsinok-pokrokovoye-instruktsiya-suchasnogo-vcytelya/> (дата звернення: 24.07.22)
23. Integrated Curriculum in the Primary Program. The Primary Program: Growing and Learning in

the Heartland Integrated Curriculum. URL:
<https://www.education.ne.gov/wp-content/uploads/2017/07/IC.pdf> (дата звернення: 24.07.22)